

Fővárosi Ítéltábla

3.Pf.20.197/2022/20/II.

A Fővárosi Ítéltábla az Endrédi Ügyvédi Iroda (Cím9, ügyintéző: dr. Endrédi Attila ügyvéd) által képviselt Felperes1 (Cím2) felperesnek a Dr. Lőrincz Ügyvédi Iroda (cím10 ügyintéző: Dr. Lőrincz Zsolt ügyvéd) által képviselt Alperes1 (cím10) alperes ellen vállalkozói díj iránt indított perében – amely perbe a felperes pernyertességének előmozdítása érdekében beavatkozott a I. rendű beavatkozó neve (cím11) I. rendű beavatkozó, valamint ügyvezető1 (Cím5) II. rendű beavatkozó – a Fővárosi Törvényszék 2021. november 5. napján kelt 27.G.40.090/2014/171. sorszámú ítéletével szemben az alperes által 172. és 175. sorszámon előterjesztett fellebbezések folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 812.800 (nyolcszáztizenkétezer-nyolcszáz) forint, az I. rendű felperesi beavatkozónak 889.000 (nyolcszáznyolcvankilencezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A felperes módosított keresetében 40.256.859 forint, valamint ezen összeg után 2008. szeptember 14. napjától a kifizetésig számított, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 301/A. § (2) bekezdése szerinti késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Állítása szerint az alperes nem fizette ki a 2008. augusztus 6-án kelt 29.861.199 forint összegű végszámlát, továbbá az általa elvégzett pótmunkák 10.395.660 forint összegű díját. Keresetének jogalapjaként elsődlegesen a rPtk. 361. §-át jelölte meg azt állítva, hogy a szerződéskötéskor nem kapta meg a szerződésben említett tervdokumentációt, így a felek között a vállalkozás műszaki tartalma tekintetében nem jött létre megállapodás, azaz a vállalkozási szerződés nem jött létre. Másodlagosan a szerződés teljesítésére kérte kötelezni az alperest. Előadta, hogy teljesítette a klimatizálásra vonatkozó szerelési munkákat, így az alperes jogtalanul tagadta meg a fennmaradó díj, illetve a pótmunkák ellenértékének megfizetését. Nem vitatta, hogy a műszaki átadás-átvételi jegyzőkönyv mellékletében rögzített hibalistában szereplő hiányosságok a jegyzőkönyv aláírásakor fennálltak, azonban állítása szerint ezek a hibák pusztán esztétikai jellegűek voltak, és a gipszkarton-, valamint a festésjavítást elvégezte.

[2] Az alperes elsődlegesen a per megszüntetését kérte időelőttiségre hivatkozással. Állítása szerint a vállalkozói díj a hiba- és hiánymentes teljesítéskor esedékes, ez pedig a mai napig nem történt meg. Érdemben a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy a felek között a szerződés létrejött, ugyanakkor mind a mai napig nem teljesített szerződésszerűen a felperes, ugyanis nem adta át a vállalkozási szerződésben rögzített dokumentumokat, például a klímaberendezések garanciajegyét, és az üzemeltetési kódot. Vitatta, hogy pótmunkát rendelt volna a felperestől, ekörben hivatkozott a szerződés 11.) pontjára, továbbá állította, hogy a megjelölt pótmunkák már eredetileg is a vállalkozó feladatát képezték. Vitatta azok felperes által megjelölt értékét is.

[3] Beszámítási kifogást terjesztett elő, amelyben 31.000.000 forinttal kérte árleszállítás címén csökkenteni a felperesnek esetlegesen járó díjat a klímaberendezések üzemeltetésével összefüggésben. Vitatta, hogy a felperes elvégezte az átadás-átvételi jegyzőkönyvben szereplő hibák javítását, amelyek javítási költségét ugyancsak szavatossági igényként 2008-as értéken nettó 2.426.400 forintban kért figyelembe venni. A szerződés 67.) pontjára hivatkozással a felperes késedelme folytán 30.550.032 forint késedelmi kötbér beszámítását kérte.

[4] Alperes viszontkeresetet is előterjesztett, amelyben 178.823.213 forint és ezen összeg után 2008. december 5. napjától a kifizetésig járó törvényes késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni a felperest. Viszontkeresete jogalapjaként elsődlegesen a rPtk. 248. § (1) bekezdésére, másodlagosan kártérítés címén a rPtk. 310. §-ára hivatkozott. Előadta, hogy a felperes hibásan teljesítette a felek között a szálloda felépítése tárgyában létrejött vállalkozási szerződést, a hibákat a felek a 2008. december 5. napján megtartott garanciális bejáráson rögzítették.

[5] A felperes a viszontkereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint az alperes elkésett annak előterjesztésével, és a per elhúzására törekszik. Arra is hivatkozott, hogy a szerződés nem jött létre, illetőleg érvénytelen a rPtk. 221. § (3) bekezdése alapján, mert megkötésekor mindkét fél ügyvezetője ügyvezetői volt, aki nem járhatott volna el, a felperest ezért jótállás nem terheli. Álláspontja szerint az alperes elkésett az igényérvényesítéssel, mert elmulasztotta a szavatossági jogok érvényesítésére irányadó – a hiba felismerésétől számított három hónapos – határidőt. A garanciális bejárás jegyzőkönyve nem alkalmas a határidő megszakítására, és kijavítás, kicserélés iránti kérelemnek sem tekinthető, így árleszállításnak nincs helye. Nem vitatta, hogy a jegyzőkönyvben rögzített körülmények fennálltak, azonban álláspontja szerint azok nem minősülnek hibának, és az alperes által megjelölt kijavítási költség is eltúlzott.

[6] A beszámítási kifogás körében vitatta, hogy hibásan teljesített volna, állította, hogy a klímaberendezések beszerzése nem volt a feladata, így az iratokat és a kódokat sem volt köteles szolgáltatni. Vitatta a kötbérigény jogalapját figyelemmel arra, hogy álláspontja

szerint a késedelem nem neki felróható, az alperes több alkalommal is késve biztosította a munkaterületet, illetve késve tette meg a kivitelezéshez szükséges nyilatkozatokat.

[7] Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 36.048.927 forintot, ezen összeg után 2008. szeptember 14. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7%-kal növelt összegével megegyező mértékű késedelmi kamatot, valamint 128.196 forint perköltséget, továbbá az I. rendű felperesi beavatkozónak 4.902.896 forint perköltséget, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[8] Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 9.220.963 forintot, valamint ezen összeg után 2008. december 6. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7%-kal növelt összegével megegyező mértékű késedelmi kamatot. Ezt meghaladóan a vizontkeresetet elutasította. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 58.844 forint, az I. rendű felperesi beavatkozónak pedig 1.206.500 forint perköltséget. A le nem rótt illetékről akként rendelkezett, hogy a felperest 265.000 forint, az alperest pedig 810.000 forint feljegyzett illeték megfizetésére kötelezte az állam javára.

[9] Határozatának tényállásában megállapította, hogy a felek 2004. december 20-án vállalkozási szerződést kötöttek, amellyel az alperes megrendelte a felperestől a helységi helyrajzi szám helyrajzi számú ingatlanon egy háromcsillagos, 80 egységes szálloda és fizioterápiás egység teljes tervezési, építési, szerelési és kivitelezési munkáinak elvégzését. A felek a vállalkozó díját 1.147.436.813 forint átalányösszegben határozták meg. A szerződés 11.1. pontja értelmében a vállalkozó az általa végzett építési munkákra 3 év teljes körű garanciát (jótállást) vállalt. A 11.3. pont szerint a jótállási idő kezdete a létesítmény műszaki átadás-átvétele sikeres lezárásának időpontja. A 11.4. pont szerint a vállalkozó a jótállási határidőn belül jelentkező, a rendeltetésszerű használatot akadályozó hibák kijavítását köteles elvégezni.

[10] A felperes a szerződést teljesítette, az elkészült szállodaépületet 2005. december 5-én átadta, az alperes a díjat megfizette.

[11] A felek 2008. december 5-én felmérték az épületben jelentkező hibákat, amelyeket egy „Garanciális bejárás jegyzőkönyv” elnevezésű iratban rögzítettek. A rögzített hibákat a felperes nem javította ki, a javítás költsége 2008. december 5-i értékviszonyoknak megfelelően nettó 9.220.963 forint lett volna.

[12] A peres felek 2008. május 8-án újabb vállalkozási szerződést kötöttek, amelynek tárgya a fenti, épület1 néven működő szálloda klimatizálás szerelési munkáinak elvégzése a mellékelt műszaki leírás szerinti tartalommal, az ajánlatkérésben foglaltak

figyelembevételével. A szerződéskötést pályázat előzte meg, amelynek folyamatában az alperes 2008. április 17-én megküldte a tendertervet a felperesnek, aki ez alapján készítette el az árajánlatát. A tenderterv és a szerződés alapján a felperes feladata 18 db mennyezeti kazettás fan-coil berendezés, 78 db mennyezeti légcsatornázható fan-coil berendezés, 96 db 3 járatú szelep, 96 db oldalfali digitális termosztát és 2 db beltéri kompakt folyadékhűtő komplett hűtés oldali és elektromos szerelése a szükséges bontásokkal és helyreállításokkal.

[13] A szerződés 7. pontja értelmében a vállalkozó kötelezte magát, hogy a szerződés tárgyát képező munkát a szerződés alapelveinek megfelelően és az abban szabályozottak, valamint a vonatkozó előírások és szabványok szerint teljeskörűen, műszakilag és minőségileg kifogástalan kivitelben, a vonatkozó magyar előírásoknak és szabványoknak megfelelően, első osztályú minőségben, az átadási határidőre hiba- és hiánymentesen elkészíti, és a megrendelőnek a klímarendszert az általános elvárásoknak megfelelő, és a műszaki leírásban meghatározott működőképes állapotban átadja. A 8. pont szerint a kivitelezés akkor tekinthető teljesítettnek, ha a megrendelő által jóváhagyott tervdokumentáció alapján a munka első osztályú minőségben, hiány- és hibamentesen elkészült, és azt a megrendelő átvette, az átadás-átvételi jegyzőkönyvet kiadta. A 11. pont kimondja, hogy a vállalkozó pótmunkát, vagy a kiviteli tervtől eltérő munkát csak a megrendelő szerződésmódosítással felhatalmazott képviselője által, írásban rögzített igény esetén végezhet kizárólag szerződésmódosítás keretében. Azok a teljesítések, melyekre nem állnak rendelkezésre pótmegrendelések, pótszerződések, nem kerülnek kifizetésre. A 12. pont szerint a vállalkozó az egyösszegű átalányárért vállalkozik a szerződés tárgyának megvalósítására. Az átalányár fedezi a vállalkozó valamennyi anyag- és munkadíj költségét és a vállalkozás teljesítésével kapcsolatban felmerült valamennyi egyéb költséget. A szerződésben nevesített jogcímen felül a vállalkozó egyéb címen díjazásra nem tarthat igényt. Az egyösszegű átalányár a 48. pont értelmében 84.861.200 forint + áfa, azaz bruttó 101.833.440 forint volt. A 81. pontban a kötbérköteles befejezési határidőt – amely egyben az eredményesen lezárult, hiba- és hiánymentes műszaki átadás-átvétel időpontját is jelenti – 2008. június 30-ában határozták meg. A 67. pont szerint a vállalkozót késedelmi kötbérfizetési kötelezettség terheli a műszaki átadás-átvétellel zárt teljesítési véghatáridő elmulasztása esetén 400.000 forint/nap, maximálisan a vállalkozói díj 30%-a összegben.

[14] A felperes a munkát 2008. május 18-án kezdte meg. A fan-coilok elhelyezése, a hidegvezetékek nyomvonalra és a kondenzvíz elvezetése a felek szóbeli egyeztetései alapján alakult ki, amit az építési naplóban rögzítettek. A teljesítés folyamatában a felmerült új megrendelői igények alapján a tendertervtől részben eltérő kiviteli tervek készültek 2008. május 16-án, illetve május 30-án. A kiviteli tervekben újdonságként jelenik meg a hangcsillapítók, egy 500 literes puffertartály beépítésének szükségessége, a korábbtól eltérő típusú és két darab szivattyú igénye, a korábbi 96 fan-coil helyett immár 107 darab, valamint az ezekhez kapcsolódó járulékos munkák.

[15] A módosítás nyomán a felperesnek a folyadékhűtőhöz kapcsolódó légtechnikai elemet kellett megrendelnie, ami 2008. június 30-án érkezett meg, az első emeletre pótlólag megrendelt két darab fan-coil berendezés pedig csak július 25-én. Az ezek beépítésével kapcsolatos kérdéseket a felek július 27-én egyeztették. A felperes július 31-ével jelentette készre a munkát, amit ténylegesen augusztus 1-jén fejezett be. A felperes elvégezte az eredeti

szerződés és annak módosítása szerinti feladatokat is, a pótmunkák értéke nettó 8.138.050, bruttó 9.765.660 forint.

[16] A felperes – a vételár megfizetésének elmaradása miatt – nem kapta meg a beépített készülékeket szállító cégtől a gépek jótállására vonatkozó iratokat és a kezelésükhöz szükséges kódokat, így azokat az alperesnek sem tudta átadni. Az alperes ennek ellenére folyamatosan működteti azokat, a szállodát klimatizált hotelként hirdeti.

[17] A felek 2008. augusztus 6-án műszaki átadás-átvételi és üzembe helyezési jegyzőkönyvet készítettek. Ebben a felperes rögzítette, hogy a kivitelező a munkát a tervek és az időközbeni módosulások szerint elvégezte, a klímaberendezést üzemeltetésre felajánlja az építtetőnek. Az alperes ugyanezen okiratban megállapítja, hogy az építmény klímarendszere elkészült, üzemkész, de a munkák nem hiba- és hiánymentesek. A rendszert a szálloda üzemelteti. A részletes megállapítások körében utalt a jegyzőkönyv mellékleteként készült hibalistára. E hibalistában szereplő hiányosságokat a felperes nem javította ki, a tényleges hibák javítási költsége 2008-as értéken nettó 1.906.400 forint, jelenlegi áron nettó 2.981.610, bruttó 3.577.932 forint.

[18] Az alperes egy előlegszámla és három részszámla alapján 2008. május 27. és június 26. között összesen 71.972.240 forintot fizetett meg a felperesnek, a fennmaradó díj kifizetésétől azonban elzárkózott.

[19] Az elsőfokú bíróság határozatának jogi indokolásában a felperesnek a jogalap nélküli gazdagodás jogcímeire alapított keresete körében utalt a rPtk. 205. § (1) - (2) bekezdéseiben foglaltakra és megállapította, hogy a felek egyértelműen meghatározták a vállalkozási szerződés főszolgáltatását, azaz a vállalkozó által megvalósítandó munkaeredményt, a szerződés tárgyát. A bizonyítási eljárás adatai alapján megállapította, hogy a szerződés

aláírásakor a tendertervet a felperes ismerte, hiszen ez alapján készítette el az árajánlatot figyelemmel az alperes által csatolt 2008. április 17-én kelt e-mailre is, amelyben az alperes elküldte a terveket és a kiírást beárazásra felperesnek. A rendelkezésre álló tanúvallomásokból, továbbá a felperes nyilatkozatából arra a megállapításra jutott, hogy az eredeti tervdokumentáció az ajánlati kiírás része volt. szakértői igazságügyi szakértő szakvéleményéből is egyértelműen megállapítható, hogy a felperes árajánlata a szerződés műszaki tartalmáról pontos képet ad, a tenderterv alapján a felperes feladata műszaki szempontból egyértelműen azonosítható volt. Utalt arra is, hogy a felperes maga sem hivatkozott a teljesítés folyamatában arra, hogy ne lett volna meghatározott a szerződés műszaki tartalma. A szerződés teljesítése során elkészült és a felperes rendelkezésére álló kiviteli tervek a műszaki tartalomban bekövetkezett változásokat rögzítik, ez azonban nem a szerződés létrejötte, hanem a pótmunkák körében veendő figyelembe. A szerződésnek az átalányára vonatkozó 12. pontjából egyértelműen megállapította, hogy a felperes feladata volt a berendezések beszerzése. E körben figyelemmel volt a csatolt iratokra is, amelyből a berendezésekre vonatkozó felperesi megrendelés is megállapítható. Mindezek alapján arra a

megállapításra jutott, hogy a felek szerződése a tényállásban megjelölt tartalommal létrejött, a gépek szolgáltatása pedig a felperes feladata volt. A felperesnek a jogalap nélküli gazdagodás jogcímén előterjesztett keresetét így nem találta megalapozottnak, ezért szerződéses jogcímen érvényesíthetett igényt.

[20] Az elsőfokú bíróság megalapozatlannak tartotta az alperes hivatkozását a követelés időelőttiiségére. Kifejtette, hogy a szerződés teljesítése a vállalkozói díjra való jogosultság anyagi jogi feltétele. A teljesítés megtörténte tehát nem esedékességi kérdés, ami az alanyi jogot igényné változtatná, hanem a jog keletkezésének feltétele. A rPtk. 397. § (1) bekezdésének szabálya pusztán annyit jelent, hogy a díjra vonatkozó alanyi jog a keletkezésekor nyomban igényként jön létre, esedékessé válik. Megállapította, hogy a műszaki átadás-átvétel 2008. augusztus 6-án megtörtént. A felperes tehát jogosulttá vált a szerződés szerinti díjra, ami csak az esetleges hibás teljesítés, illetve késedelem folytán csökkenthető a megrendelő szavatossági, illetőleg kötbérigénye alapján.

[21] A felperes másodlagos jogcímen előterjesztett keresetének vizsgálata során a szerződésben kikötött vállalkozói díjból indult ki. Megállapította, hogy a műszaki átadás-átvételi jegyzőkönyv mellékletét képező hibalista adatai valósak, a teljesítéskori állapotot mutatták. A felperes állította ugyan, hogy a felsorolt hibák túlnyomó részét kijavította, erre vonatkozó bizonyítékot azonban nem bocsátott rendelkezésre. Az átadás-átvételi jegyzőkönyvben rögzített és a szerződésben vállalt szolgáltatás hibájának minősülő körülmények alapján megállapította, hogy az alperes alappal érvényesítette szavatossági jogait. A szakértő az átadás-átvételi jegyzőkönyvben felsorolt hibák értékét az alperes által megadott összegnek megfelelően elfogadta. A szakértő meghallgatása alapján megállapítható volt azonban, hogy az átvételi jegyzőkönyvben feltüntetett 13 db szerelőnyílás elmaradása nem tekinthető a felperes hibájának, ugyanis az alperes ezeket nem rendelte meg a felperestől, és kialakításuk sem volt szükséges a létrehozandó mű rendeltetésszerű használatához. Ennek megfelelően 520.000 forinton felül az alperes a teljesítéskori értékviszonyok szerint nettó 1.906.400 forint javítási költséggel jogosult csökkenteni a felperes díját. E körben figyelemmel volt a Fővárosi Ítéltáblának a 3.Pf.20.025/2019/12/2. sorszámú hatályon kívül helyező végzésében foglaltakra, miszerint a rPtk. 306. § (3) bekezdésén alapuló szavatossági igény esetén a javítási költséget az igény érvényesítésekor időpontra vetítetten kell meghatározni, ezért azt ténylegesen bruttó 3.577.932 forintban állapította meg a szakértő véleményének megfelelően.

[22] A szerződés szerint a klímaberendezések szállítása a felperes feladata volt, továbbá az ezzel kapcsolatos dokumentáció átadása is, ami nem vitásan nem történt meg. Az átadás-átvételi jegyzőkönyvből és a szakértői véleményből azonban az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a berendezések ténylegesen üzemképesek voltak, azok működtek és a hotelt klimatizált szállodaként hirdette az alperes. Nem merült fel adat arra nézve, hogy a jótállásra vonatkozó iratok hiánya bármilyen kárt, költséget okozott volna az alperesnek; a szakvéleményben rögzítettek szerint pedig 2010-ben a szükséges kódokat az alperes megkapta. Mindebből következően - bár formálisan hibás volt e körben a felperes teljesítése részben - a klímaberendezések vonatkozásában alaptalannak ítélte az alperes szavatossági igényét és nem tartotta indokoltnak az árleszállítás alkalmazását.

[23] A felperes által érvényesített pótmunkadíj tekintetében utalt a BH2004. 249. számon közzétett eseti döntésre, továbbá a rPtk. 403. § (4) bekezdéséből kiindulva megállapította, hogy a felperes a pótmunkák ellenértékének megtérítését alappal követelheti. Ugyan a szerződés 14. pontja értelmében pótmunka csak szerződésmódosítás keretében végezhető, azonban a rPtk. 217. § (2) bekezdése értelmében a teljesítésnek vagy egy részének elfogadásával a szerződés akkor is érvényessé válik, hogy ha a kikötött alakiságot mellőzték a felek. A BH2014. 303. sorszámú eseti döntésből kiindulva – figyelemmel a XXXII. sorszámú Polgári elvi döntésben foglaltakra is – a vállalkozási szerződés ráutaló magatartással történő módosítását alátámasztó körülményként értékelhető önmagában az is, ha a megrendelő tudomást szerez arról, hogy a vállalkozó az eredeti megállapodás kereteit meghaladó munkát végez és ez ellen nem tiltakozik. Megállapította, hogy szerződésmódosítás írásban nem történt, azonban a tendertervhez képest eltérő a kiviteli terv, és a felek ezzel kapcsolatos építési naplóban is rögzített egyeztetései, valamint alperes tiltakozásának hiánya alapján kétséget kizáróan megállapítható, hogy a felek a szerződést ráutaló magatartással a rPtk. 217. § (2) bekezdésének megfelelően módosították, ezért az alperes köteles az igazolt pótmunkák ellenértékének megtérítésére.

[24] A pótmunkák körének meghatározása során a szakértői véleménnyel egyezően a tenderterv és a kiviteli tervek közötti eltéréseket vette alapul. A 10 tételből 3 tétel – a folyadékhűtők nagyobb keresztmetszetű betápláló kábele, a folyadékhűtők üzembehelyezése és beszállítása, továbbá az elektromos elosztószekrény módosítása – nem minősül pótmunkának, mivel ezek már az eredeti szerződés alapján is a felperes feladatát képezték, vagy a szerződéskötéskor ismert adatok alapján már meghatározható lett volna. A 3. és 7. pontban megjelölt munkák a 2. pont szerinti pótmunka járulékos munkálatai, ezért pótmunkaként minősíthetők, az alperes álláspontjától eltérően. A pótmunkák értékét a szakértő a felperesi nyilatkozattal egyezően fogadta el.

[25] Az alperes kötbérigényének megalapozottságát vizsgálva a rPtk. 246. § (1) bekezdéséből és a szerződés 81. pontjából indult ki. A késedelem körében a felperesi felróhatóságot vizsgálva rögzítette, hogy az építési naplóban a felperes nem jelzett alperesnek felróható akadályt, ami a munkavégzést hátráltatta volna. A tanúvallomásokból, továbbá az építési napló bejegyzéseiből az is megállapítható, hogy a felperes nem a szükséges létszámban jelent meg a munkaterületen, így az ütemtervet nem tudta tartani. Azonban a tervek és a szerződés módosítása folytán a felperes nem tudta volna határidőre elvégezni a munkát. Az építési napló bejegyzései alapján a szakértői vélemény értelmében megállapítható, hogy a kivitelezési folyamat során felmerült módosítások az eredeti teljesítési határidőt ellehetetlenítették. A bizonyítékok alapján kifejtette, hogy a tervmódosítás folytán szükségessé váló, az első emeletre beépítésre kerülő további klímaberendezések a szerződés szerinti teljesítési határidőt követően érkeztek meg; az építési naplóból kitűnően annak

felszerelésére szükséges egyeztetés a felek között 2008. július 27-én történt, ezt követően a felperes a gépeket 2008. július 30-án és 31-én felszerelte, majd a munkát 2008. július 31-én készre jelentette. Minderre figyelemmel az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a késedelem oka a tervek módosulása volt, így nem volt jelentősége annak, hogy a felperes a szerződésmódosítást megelőző időszakban elmaradt az ütemtervtől. Nincs jelentősége annak

sem, hogy a szerződés 14. pontja értelmében nem módosítható a teljesítési határidő a pótmunkákra figyelemmel, hiszen a késedelmet nem önmagában a pótlólagosan jelentkező munka mennyisége, hanem a módosulások folytán beépítendő gépek szállítási időpontja eredményezte. Mindebből következően megállapította, hogy 2008. augusztus 6-ig a felperesnek felróható okból nem merült fel késedelem, ezért kötbér fizetésére sem köteles a rPtk. 246. § (1) bekezdése alapján. Ezt követően a felperes valóban nem végezte el a szükséges javításokat, ezek azonban a bíróság megítélése szerint nem adnak alapot kötbér követelésére figyelemmel a vállalkozói díjhoz képest csekély értékükre is. E körben utalt az EBH2005. 1205. sorszámon közzétett elvi határozatban foglaltakra, amelynek értelmében a kötelezett hibás teljesítésére alapítva egyidejűleg nem lehet hibás teljesítésre, illetve késedelmi kötbér fizetésére irányuló igényt érvényesíteni. A szavatossági igény érvényesítése a szerződésben meghatározott szolgáltatás teljesítését, az átadás-átvételt követően történhet, ebben az időszakban pedig a teljesítési késedelem kizárt.

[26] E körben megalapozatlannak tartotta az alperes 168. sorszámú beadványában foglalt azon kifogását, hogy a 2021. július 2-i tárgyalásig szakértőt kiegészített szakvéleményét nem kapta kézhez, és tudomása sem volt arról, hogy a bíróság meghallgatja a szakértőt. Megállapította, hogy az alperes jelen volt a 2021. május 14-i tárgyaláson, ahol kihirdetés útján közölte a felekkel, hogy a szakértőt a következő 2021. július 2-i tárgyalásra idézi, és felhívta a szakértőt, hogy a tárgyalás előkészítése érdekében írásban nyilatkozzon a feltett kérdésekre. A szakértő beadványát valamennyi peres félnek kézbesítette, azt azonban az alperes a tárgyalás napjáig nem töltötte le és a tárgyaláson nem jelent meg. Hangsúlyozta, hogy a 154. sorszámú végzésben arról is tájékoztatta a feleket, hogy minden további nyilatkozatukat és indítványukat mellőzés terhével, a 2021. július 2-i tárgyaláson terjesszék elő, amelyet az alperes a tárgyalást megelőzően megkapott. A tárgyalás elmulasztásával tehát lemondott arról a lehetőségről, hogy a szakértőhöz kérdéseket intézzon és indítványokat tegyen. Hangsúlyozta továbbá, hogy a szakértőt nem szakvéleménye írásbeli kiegészítésére hívta fel, hanem az alperes által is ismerten szóbeli meghallgatását rendelte el, és a tárgyaláson megjelenni kívánó felek felkészülését elősegítendő hívta fel a szakértőt a beadvány előterjesztésére, amit aztán a tárgyaláson ismertetett. Minderre figyelemmel megállapítható, hogy az alperesnek a 2021. július 2-án tartott tárgyalást követő nyilatkozatai elkéstek, érdemben nem vehető figyelembe. Rögzítette, hogy a szakértő az alperesi beadványban feltett további kérdésekkel, késedellel és a pótmunkákkal kapcsolatosan részletesen kifejtette álláspontját, szakvéleménye koherens, világos, a szemle tapasztalatain és a csatolt iratokon alapul, így nem merülhet fel olyan kétely, ami a szakértő további nyilatkoztatását tenné szükségessé.

[27] Minderre figyelemmel a vállalkozási szerződés és a rPtk. 389. §-a alapján a ki nem egyenlített vállalkozói díj, valamint a pótmunkák ellenértékének megfizetésére kötelezte az alperest, a marasztalási összeget pedig a szakértő által megállapított javítási költségek összegével csökkentette, az ezt meghaladó keresetet pedig elutasította. A késedelmi kamat megfizetésére az alperes a rPtk. 301/A. § (2) bekezdése alapján köteles.

[28] Az alperes által előterjesztett viszontkereset vonatkozásában rögzítette, hogy az érdemben elbírálható, a felperes alaptalanul hivatkozott annak elkészttségére. Kifejtette, hogy a szerződés a felek között létrejött és az érvényes.

[29] A jótálláson alapuló igényérvényesítés határidejével kapcsolatban osztotta az alperes által hivatkozott és az EBH2009. 1954. számú elvi határozatban kifejtett jogértelmezést, miszerint a jótállási határidő nem igényérvényesítési határidő, de a jótállási idő letelte nem akadályozza az igény érvényesítésnek. Megállapította, hogy az alperes igényének bejelentésére jótállási időn belül került sor, ugyanis a garanciális hibák jegyzőkönyvben való rögzítése nem értelmezhető másként, mint a jótállás alapján a kijavítás iránti igény bejelentésének. Rögzítette, hogy a rPtk. 306. § (1) bekezdés b) pontja alapján az alperes igényét elsődlegesen árleszállítás, másodlagosan pedig kártérítés címén érvényesítette. Utalt a GK.47. számú állásfoglalásban foglaltakra az árleszállítás körében, és a Kúria Pfv.V.20.980/2013/7. sorszámu ítéletéből kiindulva rámutatott arra, hogy árleszállítás jogcímén nem kérhető az ítélet meghozatalakor ár- és értékviszonyoknak megfelelő kijavítási költségek megítélése. Erre figyelemmel indokolatlan lett volna erre a kérdésre szakértői bizonyítást lefolytatni. Az alperes erre vonatkozó indítványát tehát nem teljesítette. A körben, hogy az alperes hibátlan teljesítéshez fűződő érdekének sérelme a díj milyen összegű csökkentésével orvosolható, arra a körülményre volt figyelemmel, hogy több mint egymilliárd forint összegű vállalkozói díjhoz képest a jelzett hibák értéke elenyésző volt, az alperes semmilyen további sérelmet nem jelölt meg a viszontkeresetében, a szálloda működését a rögzített hibák pedig nem akadályozták. Minderre figyelemmel a hibák kijavításának a garanciális jegyzőkönyv rögzítésekor értékviszonyoknak megfelelő költségével tartotta orvosolhatónak az alperes érdeksérelmét. A szakértő² kiegészített, aggálytalan szakvéleménye alapján határozta meg a hibák kijavításának a költségeit. Rögzítette, hogy a szakértő a jegyzőkönyvben feltüntetett valamennyi hibát megvizsgálta és tételesen válaszolt a felek összes észrevételére. Nem volt jelentősége az alperes által utóbb csatolt árajánlatoknak, mivel nem volt a szakértő feladata az alperes által csatolt költségvetések értékelése.

[30] Hangsúlyozta, hogy a szakértő feladata a garanciális jegyzőkönyvben rögzített hibák vizsgálata volt, mivel erre történt meg a jótállási időn belül a hibajavításra vonatkozó igény bejelentése, továbbá ezt tette az alperes a viszontkereset tárgyává. Ezért a szakértőnek nem kellett vizsgálnia a tetőszerkezet hibáját, kizárólag a garanciális jegyzőkönyvben, a 34. oldalon a tetőtérrel kapcsolatban rögzített 3 hibát, amelyek mindegyikét megvizsgálta. A tetőszerkezet statikai hibáival kapcsolatos igényt azonban nem terjesztett elő az alperes. Rögzítette, hogy az alperesnek az utolsó tárgyaláson a szakértő meghallgatására, illetve új szakértő kirendelésére irányuló elkésett indítványa nem volt indokolt, mert a szakértő a feltett kérdésekre és a felek kifogásaira teljeskörűen választ adott.

[31] Minderre figyelemmel a rPtk. 248. § (1) bekezdése és 306. § (1) bekezdés b) pontja alapján a szakértő által meghatározott javítási költséggel megegyező összegű árleszállítás megfizetésére kötelezte a felperest, ezt meghaladóan pedig elutasította a viszontkeresetet. A késedelmi kamat megfizetésére a felperes a rPtk. 301/A. § (2) bekezdése alapján köteles.

[32] A felek elsőfokú eljárás során felmerült költségéről a rPp. 81. § (1) bekezdése alapján határozott: a kereset tekintetében a felperes 90%-os pernyertességét, a viszontkereset

tekintetében a felperes 95%-os pernyertességét állapította meg és erre, – továbbá a felek által előlegezett költségekre és a felek számára megállapított ügyvédi munkadíjra is – figyelemmel állapította meg a feleknek járó perköltséget.

[33] Az alperes fellebbezésében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását és a kereset elutasítását a felperes perköltségben marasztalása mellett, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az eljáró bíróságnak új határozat hozatalára utasítását mind a kereset, mind a viszontkereset tekintetében.

[34] Hangsúlyozta, hogy a felperes a mai napig nem teljesített szerződés szerűen, ezért a felperessel szemben elsődlegesen kötbérigényt érvényesített beszámítási kifogásként. Kifejtette, hogy az első fokon eljáró bíróság tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a késedelmi kötbérigényét a szavatossági igényével együttesen kívánta érvényesíteni, mivel szavatossági igénnyel a viszontkeresettel előterjesztett igény tekintetében élt. Sételmezte, hogy a tető javítási költségeinek megállapítása céljából előterjesztett szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványát az elsőfokú bíróság elutasította.

[35] Hangsúlyozta, hogy a per 2021. július 2-i tárgyalásáig szakértőtől szakértő választ a bíróság nem kézbesítette szabályszerűen, így kizárólagosan a tárgyalási jegyzőkönyv kézhezvételét követően fejthette ki a szakértő véleményével kapcsolatos álláspontját és tehette meg bizonyítási indítványát. E körben hivatkozott a BH2003. 389. számú eseti döntésre. Hangsúlyozta, hogy a megküldött tárgyalási jegyzőkönyvben foglaltakkal kapcsolatos észrevételek megtételére nem hívta fel a bíróság, így a per következő tárgyalásán a szakértői nyilatkozatra vonatkozó észrevételeit és bizonyítási indítványát jogszerűen terjeszthette elő figyelemmel a rPp. 3. § (6) bekezdésében foglaltakra is. Megítélése szerint szakértőtől kiegészítő nyilatkozatára vonatkozó álláspontja előadásának, valamint annak alapján a szükségesnek vélt bizonyítási indítványainak kizárásával az elsőfokú bíróság megsértette a rPp. 3. § (6) bekezdésében foglaltakat. Megjegyezte, hogy szakértőtől szakértő személyes meghallgatására is indítványt tett a 2021. június 30-i beadványában, a bizonyítási indítvány elutasítását és annak indokait az ítélet nem tartalmazza.

[36] Megítélése szerint az elsőfokú bíróság lényeges eljárási szabályt sértett a viszontkereset tekintetében, amikor a Fővárosi Ítéltábla 3.Pf.20.025/2019/12/II. sorszámu végzésben rögzített, a rPp. 3. § (3) bekezdésének megfelelő tájékoztatási kötelezettségének nem tett eleget, továbbá az előterjesztett bizonyítási indítványt sem foganatosította. Másodlagos fellebbezési kérelme körében az ítélet megalapozatlanságára is hivatkozott, és hangsúlyozta, hogy a bizonyítási indítványait határidőben előterjesztette, azok nem minősülhetnek elkésztetnek. Megítélése szerint a szakvélemény kiegészítésének hiányában, valamint a szakértő személyes meghallgatásának mellőzése okán a szakvélemény nem tekinthető aggálytalannak, és megalapozottnak. E körben a tető hibáinak ácskapoccsal történő kijavítására utalt, valamint az általa csatolt valós árajánlatok – szakértő általi – figyelmen kívül hagyására.

[37] Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság által a késedelmi kötbér és a szavatossági jogok érvényesíthetősége körében hivatkozott EBH2005. 1205. számon közzétett elvi határozat jelen perben nem alkalmazható. Kiemelte, hogy a Fővárosi Törvényszék az ítéletében a felperes teljesítésének időpontját pontosan ugyan nem határozta meg, azonban az [57] bekezdésben annak feltehető időpontjaként a meghíúsult átadás-átvétel időpontját jelölte ki. Álláspontja szerint azonban a szerződés teljesítésének elbírálása kapcsán a felek közötti szerződés 8. pontjából kell kiindulni, amely értelmében a kivitelezés akkor tekinthető teljesítettnek, ha a munka I. osztályú minőségben, hiány és hibamentesen elkészült, és a megrendelő azt átvette, az átadás-átvételi jegyzőkönyvet kiadta. Az elsőfokú ítélet [42] bekezdéséből az állapítható meg, hogy az elsőfokú bíróság sem tekintette a felperes teljesítést szerződésszerűnek 2008. augusztus 6-án, és a felperes teljesítése vonatkozásában a maga részéről a hibamentességet 2008. november 25-én jelentette. Hivatkozott a BDT2000. 49. számú jogesetben foglaltakra és hangsúlyozta, hogy az átadás-átvételi jegyzőkönyv tanúsága szerint a felvett hibákat a felek több mint 60 oldalon rögzítették, amelyek között visszatérően szerepelt a festési hiba, tapétahiány stb. Megítélése szerint a felperesi munka abban az esetben nem minősíthető teljesítettnek, ha a berendezések beszerelését elvégezte ugyan, azonban a beszereléssel érintett szobák használhatatlanok, a felperesi teljesítés minősége okán azok a vendégek részére nem adhatók ki. E körben rámutatott a vállalkozási szerződés 3. számú mellékletében foglaltakra, amely szerint a felperest terhelte a gipszkartonozás és a helyreállítás, a festés és a géphelyezés.

[38] Sérelmezte a szerződés szerinti teljesítés elfogadását arra is figyelemmel, hogy a szerződés tárgyát képező klímaberendezések dokumentumait, garanciajegyeit, a karbantartásához, működéséhez szükséges kódokat a felperes szerződéses kötelezettsége ellenére nem adta át. E körben a vállalkozási szerződés 92. pontjára utalt. Megítélése szerint a garanciajegyek, kezelési és karbantartási útmutatók, az üzemeltetéshez szükséges kódok hiánya kizárja a felperes teljesítést.

[39] Kifogásolta az átadás-átvétel során rögzített hiányosságok csekély értékűnek nyilvánítását. Rámutatott arra, hogy a felperes a klímarendszer kiépítését 37.898.000 forint + áfa ellenében vállalta, így annak arányában a szakértő által megállapított 2.426.400 forint csekély értékűnek nem minősíthető.

[40] A felperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségben marasztalását.

[41] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az eljárási szabályok sérelme nélkül hozta meg az ítéletét, és a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű értékelésével az irányadó jogszabályoknak megfelelően döntött.

[42] Megalapozatlanul kifogásolja az alperes, hogy az elsőfokú bíróság nem tette lehetővé számára a 2021. július 2-án megtartott tárgyalást követően további kérdések feltevése a szakértőhöz és további bizonyítási indítványok előterjesztését. E körben utalt az elsőfokú ítélet [59] bekezdésében foglaltakra, továbbá kifejtette, hogy a 2021. május 14-én tartott tárgyalás során a felek előterjeszthették a szakértőhöz észrevételeiket és bizonyítási indítványaikat, ugyanakkor a bíróság rögzítette, hogy a következő tárgyalásra szakértőtől szakértőt idézi. A jegyzőkönyvből kétséget kizáróan megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a szakértői bizonyítás szabályait nem sértette meg és a feleknek lehetőségük volt a szakértőhöz kérdést intézni. Minderre figyelemmel az alperes nem hivatkozhat eredményesen a BH2003. 389. számú eseti döntésre.

[43] Az alperes által a fellebbezésben sérelmezett tájékoztatási kötelezettség elmulasztása kapcsán utalt az 1/2014. (VI. 30.) PK vélemény 5. és 6. pontjában foglaltakra. Álláspontja szerint a felek perbeli cselekményeiből és indítványaiból megállapítható, hogy az alperes előtt is ismertek voltak a viszontkereset vonatkozásában általa bizonyítandó tények, és ennek megfelelően terjesztette elő a bizonyítási indítványait. Megalapozottnak találta a bíróság azon intézkedését, hogy a 2021. július 2-i tárgyalást követően előterjesztett bizonyítási indítványok elkéstek, így azokat az eljárási szabályok megsértése nélkül mellőzte az elsőfokú bíróság.

[44] Megítélése szerint a késedelmi kötbér és a szavatossági jogok együttes érvényesíthetősége körében hivatkozott EBH2005.1205. számú elvi határozat jelen perben is alkalmazható. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a kötbér kapcsán a kivitelezési késedelem okát megfelelően vizsgálta és nem tévedett, amikor megállapította, hogy a tervek módosulása eredményezte a késedelmet, ezért 2008. augusztus 6-ig felperesnek felróható okból nem merült fel késedelme, ezért kötbér fizetésére sem köteles.

[45] Megalapozatlannak tartotta az alperesnek a teljesítés időpontjával kapcsolatos okfejtését. Megítélése szerint az elsőfokú bíróság ítéletéből megállapítható, hogy a teljesítés időpontjának 2008. augusztus 6-át tekintette, amely megállapítás a rendelkezésre álló bizonyítékoknak megfelel.

[46] A felperesi beavatkozó fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és az alperes perköltségben való marasztalását kérte.

[47] Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet [57] pontjából kiindulva megállapítható, hogy késedelem a felperes részéről nem valósult meg, ezért az alperesnek késedelmi kötbérigénye sem lehet, ennél fogva a szavatossági igény és a késedelmi kötbér körében felvetett kérdések is súlytalanok. Megítélése szerint az alperesnek mindig is lehetősége volt bizonyítási indítványai előterjesztésére, ezért az elsőfokú bíróság helyesen mellőzte az alperesi indítványokat. Ahogyan az elsőfokú bíróság is tapasztalta, az alperes megtekintette a részére kézbesített küldeményeket, ám azokat az utolsó napig nem töltötte le. Álláspontja

szerint ezért nem hivatkozhat alappal arra, hogy eljárási jogai sérültek a kései kézbesítés következtében.

[48] Megítélése szerint az elsőfokú bíróság a Fővárosi Ítéltábla hatályon kívül helyező végzésében foglaltakat nem sértette meg. A bizonyítási teherről a feleket a másodfokú végzést megelőzően kioktatta, és jogában állt ezt a tájékoztatást fenntartani, döntését ennek megfelelően meghozni; az alperes a megismételt eljárás során ezzel szemben kifogást nem terjesztett elő. Amennyiben az ítéltábla álláspontja szerint szükséges a tájékoztatási kötelezettség korrekciója és bizonyítási indítvány előterjesztésére felhívni a feleket, úgy erre a másodfokú eljárásban is lehetőség van. Megjegyezte, hogy az alperes a mai napig nem terjesztette elő a szakértőhöz intézendő kérdéseit.

[49] A rPp. 3. § (3) bekezdésének megsértésével kapcsolatban utalt a Kúria 1/2014. (VI. 30.) PK véleményben foglaltakra és kifejtette, hogy az ügyben esetlegesen feltárt eljárási szabálysértések egyike sem olyan súlyú, ami szükségessé tenné az elsőfokú eljárás megsemmisítését. Valamennyi ténykérdéssel kapcsolatos bizonyíték rendelkezésre áll az érdemi döntés meghozatalához. Hangsúlyozta, hogy az alperes a kifogása során nem írta körbe az általa bizonyítani kívánt tényeket és a bizonyítás sikerét nem valószínűsítette. Amennyiben szükséges a bizonyítás kiegészítése, úgy azokat mindenképpen a másodfokú eljárásban orvosolható hibának tekinti. A szakértőhöz intézett esetleges további kérdések nem tehetik indokoltá a hatályon kívül helyezést. Utalt továbbá a PK vélemény 5. pontjában foglaltakra, amely szerint a tájékoztatási kötelezettség megsértése önmagában nem szolgálhat alapul az ítélet hatályon kívül helyezésére. Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú eljárás megismétlése nélkül a másodfokú eljárás keretén belüli lezárást különös súllyal indokolja, hogy a jogvita 2008 óta húzódik, ami már jelentős sérelmet okoz a feleknek.

[50] Az alperes fellebbezése nem megalapozott.

[51] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az eljárási szabályok betartásával lefolytatott bizonyítási eljárás alapján meghozott döntésével a Fővárosi Ítéltábla egyetért, az ítélet jogi indokait a fellebbezésben foglaltakra figyelemmel az alábbiakkal egészíti ki.

[52] Megalapozatlan az alperesnek az ítélet hatályon kívül helyezése iránti kérelme. Tévesen hivatkozott a viszontkereset körében a rPp. 3. § (3) bekezdésének megsértésére arra is figyelemmel, hogy a Fővárosi Ítéltábla 3.Pf.20.025/2019/12/II. számú hatályon kívül helyező végzése csak a kereset tárgyában hozott részítéletre vonatkozott, ezért az nem indokolta a viszontkeresetre vonatkozó újabb tájékoztatást. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság a 2011. május 3-án tartott tárgyaláson, a 7.G.40.111/2009/35. számú jegyzőkönyv tanúsága szerint (2. oldal 2. bekezdés) kimerítően tájékoztatta a feleket a rPp. 3. § (3) bekezdésének megfelelően a bizonyítandó tényekről, a bizonyítási teherről és a bizonyítás sikertelenségének jogkövetkezményeiről, amely tájékoztatását a bíróság a 27.G.40.090/2014/30. számú

jegyzőkönyvben fenntartotta (3. oldal 1. bekezdés). Helytállóan utalt ekörben a felperes és a felperesi beavatkozó az 1/2014. (VI. 30.) PK vélemény 5. és 6. pontjában foglaltakra. Ennek megfelelően a rPp. 3. § (3) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettség megsértése önmagában nem szolgálhat alapul a hatályon kívül helyezésre. Ezt csak a konkrét eljárásjogi szabályok sérelme alapozhatja meg – arra is figyelemmel, hogy a PK vélemény 6. pontja értelmében a rPp. 3. § (3) bekezdésének sérelme esetén a hiányzó tájékoztatást a másodfokú bíróság adja meg – ahogyan jelen perben is történt a kereset körében –, amellyel összefüggésben a felek a nyilatkozataikat megtették, bizonyítékaikat előterjesztették.

[53] Tévesen állítja az alperes fellebbezésében azt is, hogy az elsőfokú bíróság szakértő3 szakértő meghallgatása iránt előterjesztett bizonyítási indítványának mellőzését nem indokolta, ugyanis az ítélet [77] bekezdésében kifejtette az alperesi indítvány szükségtelenségét, amely indokokkal – az alábbiakban [60] rögzítettek szerint – az ítéltábla egyetértett. Nem helytálló az alperes azon hivatkozása sem, hogy a további nagy terjedelmű bizonyítás szükségessége az elsőfokú ítéletet megalapozatlanságát eredményezi, ezért annak hatályon kívül helyezése indokolt. E körben mutat rá az ítéltábla arra, hogy a rPp. 3. § (3) bekezdése alapján a másodfokú tárgyaláson adott tájékoztatás csak a kereset tárgyára terjedt ki. Ezért a másodfokú eljárás során – az ítéltábla felhívásához képest elkészen – előterjesztett, a viszontkeresettel összefüggő magánszakértői vélemény – amely az igazságügyi szakértői vélemény megdöntésére nem volt alkalmas – a rPp. 235. §-ába ütközik (ahogyan arra a felperes és a felperesi beavatkozó hivatkozott), ezért azt az ítéltábla figyelmen kívül hagyta.

[54] Megalapozatlan a rPp. 3. § (6) bekezdésének sérelme tárgyában kifejtett alperesi fellebbezési érvelés is. E körben az elsőfokú bíróság helytállóan fejtette ki álláspontját [59]. Az iratok alapján az ítéltábla megállapította, hogy a 2021. május 14-én tartott tárgyalást – ahol az alperes is jelen volt – a bíróság azzal halasztotta el, hogy a következő, 2021. július 2-i tárgyalásra írásban idézi a szakértőt akként, hogy megküldi a felek észrevételeit azzal, hogy a tárgyalást megelőzően nyilatkozzon az abban foglaltakra, amit majd kézbesít a feleknek, azaz az elsőfokú bíróság alapvetően a szakértő szóbeli meghallgatását készítette elő. A szakértőnek a felek nyilatkozataira tett kiegészítő nyilatkozata 27.G.40.090/2014/155. számon érkezett meg, amit a bíróság a tárgyalást megelőzően kiadott a feleknek, ezért az alperes által hivatkozott rPp. 3. § (6) bekezdés nem sérült: az elsőfokú bíróság gondoskodott arról, hogy a bírósághoz benyújtott kiegészítő szakvéleményt a felek megismerhessék, és arra a 2022. július 2-i tárgyaláson nyilatkozthassanak. Rámutat az ítéltábla arra, hogy a rendelkezésre álló iratok szerint a 155. számú szakértői nyilatkozat alperes számára történő elektronikus kézbesítése megtörtént, azonban sikertelen volt, mivel az alperes a küldeményt nem töltötte le, csak a tárgyalást követően. Figyelemmel arra, hogy 2021. június 30-án az alperes elektronikusan előkészítő iratot nyújtott be, nem volt elzárva attól, hogy a számára elektronikusan kézbesített 155. számú szakértői nyilatkozatot a tárgyalás előtt megismerje. Jelentősége van annak is, hogy az alperes szabályszerű idézésre a 2021. július 2-i tárgyaláson nem jelent meg. Utal az ítéltábla arra is, hogy az elsőfokú bíróság a rPp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően értékelte, és meggyőződése szerint bírálta el az alperes fenti magatartását, amely a kereset tárgyában az ítélet megalapozatlanságára alapított fellebbezési kérelem körében is értékelendő.

[55] Az alperesnek az ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló fellebbezési kérelmének sikertelensége okán érdemben vizsgálandó az alperes fellebbezése.

[56] Az alperes alaptalanul sérelmezte a késedelmi kötbér iránti beszámítási kifogásának elutasítását. Ennek körében azonban elsődlegesen a felperes teljesítésének időpontjában kellett állást foglalni, mivel a felek nyilatkozata erre vonatkozóan eltérő volt, hiszen a felperes a teljesítést 2008. augusztus 6-ával, az alperes pedig 2008. november 25-ével határozta meg egy 2008. december 2-i levélre alapítottn. E körben mutat rá az ítéltábla arra, hogy az alperes által hivatkozott felperes által alpereshez intézett levél – tartalma szerint – a klímaberendezés téliesítésével kapcsolatban tartalmaz tájékoztatást, és az utólag felmerült – azaz nem a 2008. augusztus 6-i jegyzőkönyvben rögzített – hibák javítására vonatkozik.

[57] Tévesen hivatkozik az alperes fellebbezésében arra, hogy a felperes nem teljesített szerződésszerűen. A rendelkezésre álló adatok alapján ugyanis megállapítható, hogy a felperes a munkát készre jelentette (27.G.40.090/2014/167. szám alatt csatolt 2008. június 25-i fax); az alperes nem vitatta a felperes azon kereseti tényállítását, hogy a munkaterületről 2008. augusztus 1-ével levonult; ahogyan azt az elsőfokú bíróság is rögzítette a tényállásban [14. A 2008. augusztus 6-i műszaki átadás-átvételi jegyzőkönyvben a felek egyértelműen rögzítették, hogy a klímarendszer elkészült, azt a felperes átadta üzemeltetésre; majd ezt követően nem vitásan az alperes a szállodát birtokba vette. A vállalkozási szerződés műszaki tartalmának teljesítését a 27.G.40.090/2014/137. számú szakértől által készített szakvélemény (23. oldal 6.1. pont) támasztja alá. A szálloda rendeltetésszerű használatra alkalmassága pedig – figyelemmel a GK. 48. számú állásfoglalásban foglaltakra is – az alperes által a másodfokú eljárásban Pf.9. számon csatolt iratok, különösen az A/2 számú hotel foglaltsági kimutatás alapján állapítható meg. A szálloda nem vitásan 2008 augusztusában teljes kihasználtsággal üzemelt, azaz a 2008. augusztus 6-i átadás-átvételi jegyzőkönyvben rögzített hibák a rendeltetésszerű használatot nem gátolták. Ekörben utal az ítéltábla arra is, hogy az alperes által hivatkozott garanciajegyek és dokumentumok hiánya sem akadályozta az alperest a birtokában lévő szálloda, a felperes által kivitelezett klímarendszer üzemeltetésében. Mindezek alapján – figyelemmel a GKT 92/1973. számú állásfoglalásban és a BDT2006. 1324. számú eseti döntésben foglaltakra is – megállapítható, hogy a felperes a szerződést teljesítette és a szavatossági idő kezdőpontja a „készrejelentés”, illetve a munka átvételre való felajánlása.

[58] Rámutat az ítéltábla arra is, hogy a rPtk. 407. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó 405. § (4) bekezdése értelmében a rendeltetésszerű használatot nem akadályozó hibák nem alapozzák meg a vállalkozó felperes késedelmét. Az a tény, hogy a felek a vállalkozási szerződésben hiba és hiánymentes, I. osztályú teljesítésben állapodtak meg és a teljesítés e követelménynek – az átadás-átvételi jegyzőkönyvben rögzítettek szerint – nem felelt meg, a hibás teljesítésből eredő igények érvényesítésére jogosítja fel a megrendelőt (BDT2021. 4369.). Jelentősége van annak is, hogy az alperes által Pf.9. számon csatolt levelezésből az is kitűnik, hogy bizonyos hibák csak a teljesítést követően, októberben merültek fel (A/5 számú email).

[59] A fentiekből következően az alperesi kötbérigény alapját képező felperesi késedelem a szerződésben rögzített teljesítési határidő (2008. június 30.) és a teljesítés napja (2008. augusztus 6.) közötti időszakban vizsgálandó.

[60] Az elsőfokú bíróság ítéletében ([55]-[56]) a rPtk. 246. § (1) bekezdésének megfelelően helytállóan értékelte a felperes felróhatóságának hiányát a késedelem körében. Az abban foglaltakon túlmenően a megrendelő alperes érdekében történt termódosítás tényét képviselő1 (7.G.40.111/2009/26. számú jegyzőkönyv 7. oldal utolsó előtti bekezdés, 8. oldal), és tanú1 (7.G.40.111/2009/27. számú jegyzőkönyv 3. oldal 3.-5. bekezdés), tanú2 (7.G.40.111/2009/29. számú jegyzőkönyv 5. oldal) tanúvallomásai is alátámasztják, továbbá műszaki ellenőr2nek az alperes műszaki ellenőrének a vallomása is utal a teljesítési határidő felperesnek fel nem róható csúszására (7.G.40.111/2009/29. számú jegyzőkönyv 5. oldal 1. bekezdés). szakértő1 igazságügyi szakértő kiegészített aggálytalan szakvéleményéből kétséget kizáróan megállapítható, hogy a módosított terveknek megfelelő berendezések az eredeti teljesítési határidőt követően érkeztek meg (2008.07.25.), a beépítés helyét és módját az alperes műszaki ellenőre az építési napló szerint 2008. július 27-én adta meg, majd ezután történt a beépítés, és 2008. július 31-én a készrejelentés. Minderre figyelemmel az állapítható meg, hogy a késedelem oka a vállalkozó felelősségi körén kívül esik, az a felperesnek nem róható fel, ezért az alperesnek a rPtk. 246. § (1) bekezdésére alapított kötbérigényét megalapozottan utasította el az elsőfokú bíróság arra is figyelemmel, hogy az EBH2005. 1205. sorszámon közzétett elvi határozatban foglaltakat is helytállóan értékelte.

[61] Az alperesnek a viszontkeresete körében előterjesztett fellebbezési érvelése kapcsán az ítéltábla hangsúlyozza, hogy – ahogyan a fentiekben kifejtésre került [50] – az elsőfokú bíróság a rPp. 3. § (3) bekezdésében foglalt tájékoztatási kötelezettségének eleget tett. A másodfokú tárgyaláson adott tájékoztatás a kereset tárgyában hangzott el, az nem nyitotta meg a bizonyítás lehetőségét – szakértő3 szakvéleménye aggályosságának alátámasztása körében sem – a viszontkereset tárgyában.

[62] Rámutat az ítéltábla arra, hogy az alperes viszontkeresetének jogalapjaként a felperes hibás teljesítésére alapított szavatossági igényben jelölte meg. Nem vitásan a felperesi kivitelezés hibáit az alperes által 7.G.40.111/2009/29/A/4. szám alatt csatolt 2008. december 5-én kelt garanciális bejárás jegyzőkönyv tartalmazza. Ebből kiindulva szakértő3 igazságügyi szakértő feladata – a 27.G.40.090/2014/57. számú kirendelő végzésnek megfelelően is – nem az alperes által becsatolt ajánlatok értékelése volt, hanem a hibák megállapítása, és a kijavítási költségek meghatározása ahogyan arra a szakértő is rámutatott a szakvéleményének kiegészítésében (27.G.40.090/2014/127.). Ennélfogva a fellebbezésben sérelmezett, az alperes által csatolt árajánlatokat a szakértő megalapozottan hagyta figyelmen kívül. A tető hibáinak ácskapoccsal történő kijavításával összefüggő szakvélemény aggályosságára vonatkozó alperesi kifogás sem megalapozott. A szakvéleményének kiegészítésében a tetőszerkezet hibáival kapcsolatban a szakértő hangsúlyozta, hogy a napelemes rendszer kiépítése nem szerepelt az eredeti engedélyezési tervben, az nem volt a beruházás műszaki tartalmának része, ezért a hiba kijavításának meghatározása kapcsán azt nem is vette figyelembe. Helytállóan értékelte az elsőfokú bíróság, hogy a szakértő szakvéleménye kiegészítésében a felek észrevételére teljeskörűen válaszolt, ezért a szakértő meghallgatása szükségtelen volt. Mindez egyben annak megállapítását is eredményezi, hogy a

szakértői vélemény nem volt homályos, ellentmondó, ezért aggálytalansága okán az ítélet alapjául szolgálhat.

[63] Minderre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a rPp. 253. § (2) bekezdése alapján – a fellebbezésben foglaltakra figyelemmel kifejtett indokokkal kiegészítve – helybenhagyta.

[64] Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a rPp. 78. § (1) bekezdés alapján viseli a felperes, és a felperesi beavatkozó másodfokú perköltségét, amelynek körében az ítéltábla az ügyvédi munkadíjat az IM rendelet 3. § (3), (5) és (6) bekezdései alapján a felperes számára – kérelmének megfelelően – 640.000 forint + 172.800 forint áfa, azaz összesen 812.800 forintban, a felperesi beavatkozó számára – az elvégzett munkára is figyelemmel – 700.000 forint + 189.000 forint áfa, azaz összesen 889.000 forintban állapította meg.

Budapest, 2022. november 30.

dr. Buglyó Gabriella s.k.
a tanács elnöke

dr. Sági Zsuzsanna s.k.
előadó bíró

dr. Benedek Szabolcs s.k.
bíró